

ILOS' årsplan 2018-2020

INNLEDNING

Institutt for litteratur, områdestudier og europeiske språk (ILOS) har som viktigste mål å utvikle gode læringsmiljøer, å bedre studentenes gjennomføring, og å styrke sterke forskningsmiljøer, blant annet for å oppnå mer eksternfinansiering. ILOS' kjerneaktiviteter innen utdanning og forskning skal gjøres mer synlig for relevante brukere og instituttet skal ta initiativer innen innovasjon.

ILOS får en nedgang i basistildelingen for 2018 og dermed noe mindre midler til kjerneaktivitetene våre enn vi har hatt de senere årene. Samtidig må vi forberede oss på at tildelingen fremover vil minske ytterligere hvis vi ikke får bedre inntjening gjennom særlig flere studiepoeng, grader og ekstern forskningsfinansiering.

Som ledd i oppfølgingen av arbeids- og klimaundersøkelsen (ARK) vil instituttet endre noe på fordelingen av driftsmidler, slik at det avsettes flere midler til fagmiljøenes egne faglige tiltak, både innen undervisning og forskning. Disse midlene må da unnværes i instituttets sentrale potter.

ILOS' stillingsplan 2014-2018 er nå fullt ut realisert og effekten av nyansettelsene vil trolig bli tydelig i løpet av 2018. Tidlig i 2018 forventes ILOS' styre å vedta ny stillingsplan for 2018-2022.

Årsplanen forholder seg til viktige strategiske dokumenter som kom i 2017: Regjeringens stortingsmeldinger *Humaniora i Norge* og *Kultur for kvalitet i høyere utdanning* og Norges forskningsråds *Evaluering av humanistisk forskning i Norge* (HUMEVAL). I 2018 forventes UiOs styre å vedta en handlingsplan for humaniora.

Stortingsmeldingen *Humaniora i Norge* har klare forventninger til humaniora og dermed også til ILOS. De mest relevante forventningene til instituttet kan sammenfattes slik: Vi skal fortsette arbeidet med å heve kvaliteten og øke gjennomføringen i studiene, intensivere rekrutteringen til fransk og tysk, samarbeide med arbeids- og næringsliv, delta i å utvikle forholdet til skolen og bidra på relevante arenaer som utformer tiltak for å løse de store samfunnsutfordringene.

Årsplanen følger UiOs årsplan 2018-2020 og HF's årsplan 2018-2020, slik at aktiviteter under de enkelte tiltak er ILOS' konkretiseringer av tiltak vedtatt på universitetsnivå og fakultetsnivå. I tillegg kommer ILOS' egne aktiviteter. Årsplanen inneholder bare nye aktiviteter og bare aktiviteter der ILOS har hovedansvar. Aktiviteter som er igangsatt i samsvar med tidligere årsplaner er i all hovedsak gått over til vanlig drift.

Ettersom årsplanen er rullerende, er det lagt størst vekt på tiltak og strategier for 2018. Nummereringen følger nummereringen for årsplaner på nivåene over instituttet.

Virksomhetsovergripende tiltak

UiO-tiltak: Arbeidsmiljøutvikling

ILOS' aktivitet 0.1: Oppfølging av ARK

ILOS gjennomførte ARK (*Arbeids- og klimaundersøkelse*) for første gang i 2016. Resultatene var stort sett gode, men spriker noe når det gjelder ulike ansattgrupper. I tillegg til tiltak rettet mot bestemte ansattgrupper vil ILOS legge til rette for at fagmiljøene ("Nivå 4") får større innflytelse på egne faglige aktiviteter. Fagmiljøene skal fungere som de ansattes viktigste faglige og sosiale møtesteder, og undervisning og forskning skal knyttes enda tettere sammen. Aktiviteten må ses i sammenheng med ny programrådsstruktur (Aktivitet 1.2).

Forventede resultater 2018

Ansatte opplever større innflytelse på aktiviteter som er relevante for fagmiljøene, og instituttets midler til undervisning og forskning brukes bedre. Det er tettere kontakt innad i fagmiljøene og større eierskap til de studiene som det enkelte fagmiljøet har ansvar for.

Forventede resultater 2019

Høy svarprosent på ARK-undersøkelsen og bedre score på parametere der vi kan forbedre oss.

Milepæler for gjennomføring

Våren 2018:

- Utlyse midler til faglig utviklingsarbeid for lektorer
- Sette i gang en prøve-fadderordning for og med ph.d.-stipendiater
- Undersøke mulig ordning med karriereveiledning i grupper for postdoktorer
- Evaluere nåværende beskrivelse av fagansvarliges oppgaver
- Utarbeide og vedta ny beskrivelse av oppgaver for ledere på Nivå 4
- Utlyse midler til fagmiljøenes aktiviteter

Høsten 2018:

- Avholde seminar for ledere på Nivå 4 med forskningsleder

Våren 2019:

- Evaluere ordningen med midler til fagmiljøenes aktiviteter
- Gjennomføre ny ARK-undersøkelse

Ansvar

Lederteamet

Frist for gjennomføring

2019

Utdanning

ILOS har stort sett god og stabil rekruttering til våre studier, men alle våre studier kan bedre gjennomføringen. Noe av frafallet er strukturelt og vanskelig å gjøre noe med. Vi kan imidlertid bli bedre på å identifisere hvilke faktorer i våre studier som hemmer gjennomføring og sette inn tiltak for at oppmeldte studenter fortsetter på studiet.

Instituttets økonomi og stillingsplaner har stor betydning for hvordan fagenes studieløp og emneportefølje kan utformes. I det kontinuerlige arbeidet med å utvikle studiene må vi bruke ressursene våre best mulig. Instituttet vil arbeide for at timelærerbruk blir ytterligere redusert og stabilt lavt.

En av de viktigste innsatsene i planperioden vil rette seg mot digitalisering for å fremme kontinuerlig læring gjennom semesteret.

Tiltak 1:

Fakultetene skal styrke studentenes integrering i fagmiljøet og gi god oppfølging underveis i studiene. (UiOs årsplan 2018-2020)

ILOS' aktivitet 1.1: Rekruttering

ILOS skal få flere søkere til studiene våre og flere av søkerne skal ha en profil som erfaringsmessig bidrar til bedre gjennomføring (for eksempel lav gjennomsnittsalder). Aktiviteten skal inkludere et pilotprosjekt for fag som særlig trenger fler søkere og/eller søkere med en annen profil.

Forventede resultater 2019

Alle ILOS' bachelorstudier har minst 2 søkere per studieplass og det er flere yngre søkere.

Milepæler for gjennomføring

Våren 2018:

- Medvirke på pilotprosjekt for fagene tysk, italiensk og polsk, tsjekkisk, bosnisk/kroatisk/serbisk (sammen med HFs studieseksjon)

Høsten 2018:

- Evaluere effekten av pilotprosjektet

Ansvar

Utdanningsleder

ILOS' aktivitet 1.2: Ny programrådsstruktur

ILOS vil legge ned det bestående programrådet og opprette nye programråd, et for hvert program som ILOS har ansvar for. Rådene skal i utgangspunktet arbeide hver for seg, men kan ha felles møter dersom det er hensiktsmessig. De nye rådene vil gi større studentrepresentasjon og bedre sikre at rådsmedlemmene kjenner de tilhørende studieløpene godt. Rådene skal ha regelmessige møter.

Forventede resultater 2018

Arbeidet med programmenes studiekvalitet og utvikling er godt forankret i fagmiljøene og programrådsmøtene er fokuserte og relevante.

Milepæler for gjennomføring

2018:

- Vedta ny programrådsstruktur og etablere nye programråd for programmene for Europeiske språk (BA), Estetikk og allmenn litteraturvitenskap (BA), Europeiske språk (MA), Allmenn litteraturvitenskap (MA) og LAMUSO (MA).

Ansvar

Utdanningsleder

ILOS' aktivitet 1.3: Obligatoriske emner

Noen av ILOS' emner har større frafall enn de andre i et studieløp. Dermed kan enkelte emner forårsake at studenter ikke tar hele graden. ILOS skal arbeide målrettet for å forbedre slike emner.

Forventede resultater 2019

Bedre gjennomføring på de obligatoriske emnene som i dag har dårligst gjennomføring

Milepæler for gjennomføring

2018:

- Identifisere problematiske obligatoriske emner og sette inn tiltak

Ansvar

Utdanningsleder, studieleder

ILOS' aktivitet 1.4: Studentaktivering

ILOS ønsker at studentene skal være faglig aktive også utenfor undervisningstiden. Studiene skal oppta en større andel av deres tid. En mulig måte å nå dette målet på kan være å omlegge studiene i retning av problembasert læring. Dette vil trolig være mest interessant å gjennomføre i førsteåret av bachelorutdanningen. Samtidig gir mange emneansvarlige, blant annet i periodiske emnerapporter, uttrykk for at seminarundervisningen er vanskelig. Det er vanskelig å få studentene til å møte forberedt og delta aktivt.

Forventede resultater 2019

Bedre gjennomføring på bachelor

Milepæler for gjennomføring:

2018:

- Gjennomføre studietur til Aalborg Universitet med ILOS' fagansvarlige for å lære om den gode gjennomføringen i fremmedspråkstudiene
- Vurdere mere bruk av problembasert læring

2019:

- Arrangere samling på instituttet om seminarundervisning med støtte fra Faglig enhet for universitetspedagogikk

Ansvar

Utdanningsleder, studieleder

ILOS' aktivitet 1.5: Læringsmiljø på masterstudiene

ILOS vil motvirke faglig og sosial isolasjon blant studenter på master. Vi vil følge opp analysen av masterstudenter på Europeiske språk og Allmenn litteraturvitenskap fra kull 2015. Resultatene derfra kan komme til å legge føringer for vår satsning på dette fremover.

Forventede resultater 2018

Raskere gjennomføring på master

Milepæler for gjennomføring

2018:

- Kontakte fagmiljøer på HF med spesielt god/rask gjennomføring på master og lære om deres miljøskapende tiltak, og eventuelt overføre dem til ILOS.

2019:

- Bruke erfaringene fra fadderordningen for og med ph.d.-stipendiater og vurdere å innføre tilsvarende ordning for masterstudenter

Ansvar

Utdanningsleder, studieleder

ILOS' aktivitet 1.6: Sensorveiledninger

ILOS vil innføre sensorveiledninger i utvalgte emner for å være klar med gode løsninger når Stortingsmeldingen *Kultur for kvalitet i høyere utdanning* implementeres på dette punkt. Sensorveiledninger blir særlig viktige når det nye systemet for kvalitetssikring av emner blir implementert, fordi sensuren da på regelmessig basis vil gjøres av en ekstern sensor. Arbeidet forankres i programrådene.

Forventede resultater 2019

Det finnes sensorveiledninger i forbindelse med eksamensoppgaver i et stort antall emner. Emner med flere enn én kommisjon samt emner som har periodisk ekstern, ordinær sensor, skal ha sensorveiledninger.

Milepæler for gjennomføring

2018:

- Sikre at Programrådene ved ILOS iverksetter arbeid med å finne frem til gode måter å lage sensorveiledninger i ILOS-emner, i tråd med endringer i loven og nye regler fra fakultetet

Ansvar

Utdanningsleder, studieleder

Tiltak 2:

Enhetene skal ta i bruk nyskapende og studentaktive lærings- og vurderingsformer for å styrke studentenes læringsutbytte og utdanningenes arbeidslivsrelevans. (UiOs årsplan 2018-2020)

ILOS' aktivitet 2.1: Digitalt læringsmiljø

ILOS skal ta i bruk digitale verktøyer og ha høyt nivå på Canvas/Inspira-kompetanse. I tillegg kan digitalisering bidra til å gjøre undervisningen mer robust, fleksibel og forutsigbar i emner som kun kan gis av én eller svært få personer.

Milepæler for gjennomføring

2018:

- Sørge for at alle FVA deltar på introduksjonskurs i Canvas og Inspira
- Gjennomføre pilot med streaming av forelesninger på utvalgte emner (særlig 1000-nivå) der emneansvarlig ønsker dette selv
- Lage pilot inspirert av emner på PPU som knytter hjemmeoppgaver/strømmede forelesninger i Canvas tett til arbeid i seminargrupper
- Vurdere digitalisering av utvalgte masteremner slik at emnene også kan fungere som videreutdanning, blant annet for lærere

Frist for gjennomføring

2019

Ansvar

Utdanningsleder, studieleder

Forskning

ILOS har en rekke fremragende forskere og sterke forskningsmiljøer, men har lenge hatt for lite ekstern finansiering. Instituttet vil stimulere til og støtte søknader om eksternfinansiert forskning, særlig fra EU-systemet. Instituttet vil arbeide systematisk med å utvikle instituttets samlede kompetanse på søknader om eksterne midler. ILOS ønsker å få til bedre rutiner for forskningssamarbeid i fagmiljøene samtidig med at mulighetene for tverrfaglig forskning skal ivaretas.

Tiltak 3:

Enhetene skal ha en betydelig økning i finansiering fra EU-systemet. (UiOs årsplan 2018-2020)

ILOS' aktivitet 3.1: Finansiering fra EU-systemet

ILOS vil sterkere prioritere og støtte prosjekter, forskergrupper og søkere som har potensiale for å kunne oppnå finansiering fra Horisont 2020 (ERC, Marie Skłodowska-Curie og Samfunnsutfordringer). ILOS skal identifisere minst ett miljø med reelle muligheter for å delta i tematiske utlysninger innenfor Horisont 2020s samfunnsutfordringer, enten som partner eller koordinator.

Forventede resultater 2019

ILOS har sendt inn minst én ny ERC-søknad, minst én ny søknad til Marie Skłodowska-Curie og minst én ny søknad til Samfunnsutfordringer.

Forventede resultater 2020

ILOS har oppnådd minst én tildeling fra enten ERC, Marie Skłodowska-Curie eller Samfunnsutfordringer; og utviklet flere sterke søknader.

Milepæler for gjennomføring

2018:

- Følge opp Marie Skłodowska-Curie søknadene og ERC-søknad sendt inn høsten 2017
- Utvikle langsiktig strategi for søknad til Samfunnsutfordringer med utlysning i 2019 og 2020

ILOS' aktivitet 3.2: Alternativ ekstern finansiering

ILOS' forskere skal i høyere grad prøve seg på internasjonale og utradisjonelle finansieringskilder, inklusive Forskningsrådets tematiske programmer.

Forventede resultater 2019

Det er utarbeidet minst 3 søknader til alternative finansieringskilder.

Milepæler for gjennomføring

2018:

- Kartlegge systematisk alternative finansieringskilder
- Identifisere miljøer som vil kunne søke om å bli senter for fremragende forskning (SFF) i 2020

Ansvar

Forskningsleder

Frist for gjennomføring

2018

ILOS' aktivitet 3.3: De store samfunnsutfordringene

Forskere ved ILOS skal undersøke mulighetene for forskningssatsninger innenfor de store samfunnsutfordringene identifisert i Stortingsmeldingen *Humaniora i Norge* (integrering/migrasjon/konflikter, de store teknologiskiftene, klima/miljø/bærekraft), særlig når disse formuleres som programmer ved Forskningsrådet.

Forventede resultater 2018

Det er opprettet minst én forskningsgruppe ved ILOS knyttet opp mot samfunnsutfordringene.

Forventede resultater 2019

Det er utarbeidet minst én søknad om eksterne midler hvor en større samfunnsutfordring står sentralt, og minst én ILOS-forsker deltar i en ekstern tverrfaglig forskningssatsning.

Milepæler for gjennomføring

2018:

- Kartlegge pågående forskning og mulige forskningssatsninger ved ILOS som er relevante for samfunnsutfordringene
- Utrede muligheter for forskningsgrupper rundt temaer som migrasjon, digitalisering og klima/miljø/bærekraft

Ansvar

Forskningsleder

ILOS' aktivitet 3.4: Forskningspraksis

ILOS skal utvikle en kultur der forskere diskuterer sin forskningspraksis på tvers av instituttets fag og satsningsområder ved HF/UiO. ILOS vil fremme en synergi-effekt hvor diskusjoner om faglige spørsmål og diskusjoner om forskningspraksis gjensidig belyser hverandre.

Milepæler for gjennomføring

Våren 2018:

- Avholde seminar om et faglig attraktivt tema innen forskningspraksis
- Definere tema for høstens seminar

Høsten 2018:

- Avholde seminar om nytt tverrgående tema

Ansvar

Forskningsleder

Samfunnskontakt, formidling

ILOS er en sentral samfunnsaktør som gjennom våre kjerneaktiviteter - forskning og undervisning - bidrar til å sikre og til å løfte samfunnets kompetanse innen våre fag. Instituttet har et stort potensiale for å bedre kontakten med samfunnet. Bedre kontakt og mer kommunikasjon vil også virke tilbake på ILOS' kjerneaktiviteter.

Tiltak 5:

Enhetene skal sikre at kommunikasjonsarbeidet støtter opp om universitetets samfunnsoppdrag og enhetens strategiske prioriteringer og iverksette og gjennomføre målrettede og målbare tiltak for forskningsformidling og samfunnskontakt. (UiOs årsplan 2018-2020)

ILOS' aktivitet 5.1: Språkdager for fransk, spansk og tysk

Som ILOS' ene konkretisering av HF's «fagdager», vil ILOS i samarbeid med Oslo Kommune gjennomføre tre språkdager på campus for elever i videregående skole.

Forventede resultater 2019

Rekrutteringen er bedret for alle tre fag.

Milepæler for gjennomføring

Våren 2018:

- Gjennomføre språkdager for fransk, spansk og tysk

Ansvar

Utdanningsleder, fagansvarlige for fransk, spansk og tysk

ILOS' aktivitet 5.2: Nobelprisen i litteratur

Som ILOS' annen konkretisering av HF's «fagdager» vil ILOS gjennomføre et arrangement i tilknytning til kunngjøringen av Nobelprisen i litteratur.

Forventede resultater 2019

Kompetansen i litteratur på ILOS er vel kjent i nasjonale medier.

Milepæler for gjennomføring

Høsten 2018:

- Avholde et arrangement om litteratur samme dag som vinneren av Nobelprisen i litteratur kunngjøres

Ansvar

Instituttleder, forskningsleder

ILOS' aktivitet 5.3: Arbeidslivspaneler

ILOS ønsker å utvikle samarbeidet med representanter for arbeidslivet. Instituttet har etablert et arbeidslivspanel for slavisk/Øst-Europa og vil etablere nye arbeidslivspaneler for allmenn litteraturvitenskap og for tysk.

Forventede resultater 2019

Anbefalinger fra arbeidslivspanelene har bidratt til å videreutvikle studietilbudet. Overgangen mellom studier ved ILOS og arbeidslivet er lettet. Kandidater fra ILOS og studenter ved ILOS kjenner bedre til jobbmuligheter i relevante bransjer.

Milepæler for gjennomføring

Våren 2018:

- Avholde første møte i arbeidslivspanel for allmenn litteraturvitenskap.
- Invitere medlemmer til arbeidslivspanel for tysk

Høsten 2018:

- Avholde første møte i arbeidslivspanelet for tysk

2019:

- Avholde minst ett arrangement for studenter i samarbeid med hvert av de etablerte arbeidslivspanelene.

Ansvar

Instituttleder

Frist for gjennomføring

2019

ILOS' aktivitet 5.4: Senter for russiske, slaviske og østeuropeiske studier

De slaviske/øst-europeiske fagene ved ILOS leverer mindre til skoleverket enn instituttets andre fag, men svarer til gjengjeld på et stigende behov for kompetanse fra andre samfunnsaktører. ILOS vil synliggjøre denne kompetansen.

Forventede resultater 2019

Ansatte i slaviske/øst-europeiske fag markerer seg enda tydeligere i media og i prosjekter om regionen.

Milepæler for gjennomføring

2018:

- Undersøke mulighetene for å etablere et senter for russiske, slaviske og østeuropeiske studier

Ansvar

Instituttleder, forskningsleder, administrativ leder

Frist for gjennomføring

2018

ILOS' aktivitet 5.5: Ansattes nettpresentasjoner

ILOS' ansattes personsider er en uutnyttet resurs som vi kan bruke bedre for å sikre at våre ansattes kompetanser er enkle å finne for studenter, media og kolleger ved andre institutter og universiteter.

Forventede resultater 2019

Alle ansatte ved ILOS har gode og oppdaterte personsider

Milepæler for gjennomføring

2018:

- Kontakte ansatte om bruk av emneord

Ansvar

Forskningsleder, utdanningsleder, administrativ leder

Frist for gjennomføring

2018

Innovasjon

Tiltak 6:

Som et ledd i gjennomføringen av innovasjonsløftet, skal enhetene utarbeide konkrete målsettinger og iverksette tiltak innen minimum ett av følgende definerte innsatsområder:

- *Innovasjonskapasitet – kultur, kommunikasjon og lederskap*
- *Kommersialisering og entreprenørskap*
- *Organisering og strategiske allianser, næringslivskontakt og nye møteplasser*
- *Studentinnovasjon*
- *Utdanning. (UiOs årsplan 2018-2020)*

ILOS' aktivitet 6.1: Kjennskap til innovasjonsbegrepet

ILOS ønsker å bli bedre kjent med innovasjonsbegrepet for på sikt å oppbygge relevant kompetanse hos ansatte og studenter.

Milepæler for gjennomføring

2018:

- Forberede minst ett tiltak som retter seg eksplisitt mot innovasjon

Ansvar

Lederteamet